

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

DEZVOLTAREA COLECȚIILOR, SCHIMB INTERNAȚIONAL, ÎMPRUMUT INTERNAȚIONAL

Raport privind activitatea desfășurată în perioada 1 ianuarie –15 noiembrie 2016

1.1.1. Date statistice

Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor, Schimb Internațional din Biblioteca Academiei Române a înregistrat ca noi intrări în acest interval de timp **73.388** unități de evidență bibliotecară.

Dintre acestea, în colecțiile **BAR au rămas 72.682 exemplare**, celelalte **706 unități de evidență** fiind redistribuite la bibliotecile filialelor și institutelor Academiei.

Publicațiile primite în acest interval de timp în BAR au intrat pe următoarele căi:

Depozit Legal – 46.151 exemplare (14.405 ex. cărți și 41.151 ex.periodice)

Donații – 18.480 exemplare

Schimb Internațional – 1.944 exemplare (dintre care în BAR au rămas **1.238 ex.**, restul de **706 exemplare** fiind repartizate institutelor și filialelor Academiei Române).

Abonamente periodice – 6.813 exemplare

Cumpăratură – 0

Achiziții din sector particular: 0 - nu s-au făcut până la această dată, datorită lipsei fondurilor alocate în acest scop.

1.1.2. Donații și donatori

Conform unei îndelungate tradiții a B.A.R., se observă faptul că și în anul 2016 donațiile au constituit o sursă importantă de îmbogățire a colecțiilor, volumul mare de documente provenite pe această cale permițând prelucrarea parțială a acestora. S-au înregistrat în acest inegal 780 donații.

Conducerea Bibliotecii apreciază generozitatea donatorilor și, drept recunoștință, înțelege să evidențieze pe unii dintre acestia:

- **Editura Academiei Române:** a oferit și în acest an gratuit, ca semnal, 2 exemplare din toată producția sa editorială, asigurând astfel vizibilitatea creației științifice din sistemul Academiei Române, gest pentru care îi suntem deosebit de recunoscători.

- **membri ai Academiei Române:** Cristian Hera, Alexandru Surdu, Bogdan Simionescu, Mihai Bărbulescu, Ion Boldea, Răzvan Theodorescu, Florin Filip, Gavril Ștrempel, Sorin Dumitrescu, Nicolae Edroiu, Andrei Eșanu, Gheorghe Chivu, Gabriel Țepelea (prin fiul său Vlad Florin Țepelea).

- **instituții românești sau străine :** Editura Patriarhiei Române; Ambasada Turciei; Centrul de Excelență în Studiul Imaginii; Fundația Soros; Institutul de istorie Nicolae Iorga-București; Comunitatea românilor din Elveția; Biblioteca Cenală Alberto Bombace din Sicilia; Institutul Român de Teologie Ortodoxă-New York; Biblioteca Americană; Editura Humanitas; Editura Hasefer; Institutul Cultural Român; Institutul de Istorie George Barițiu, Cluj; Academia de Studii Economice; Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu-Mureș; Universitatea Transilvania din Brașov; Universitatea Ștefan cel Mare-Suceava; Universitatea Lucian Blaga din Sibiu; Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj; Universitatea Alexandru Ioan Cuza-Iași; Universitatea Dunărea de Jos-Galați; Academia de Studii Economice; Universitatea Națională de apărare Carol I; Universitatea Națională de Muzică; Uniunea Cineaștilor din România; Uniunea Arhitecților; Teatrul Național-București .

- **redacții ale unor publicații periodice:** Academica, Agathos, Ararat, Argeș, Argeșul ortodox, Asigurarea calității, Axioma, Balcanii și Europa, Bucovina literară, Cafeneaua literară, Calitatea, Căminul românesc, Contemporanul, Creștinul azi, Cronica, Cronica română, Cultura, Curtea de Argeș, Dacoromania, Destin românesc, Diplomat club, Familia, Formula AS, Frontiera, Glasul Bucovinei,

Învierea, Jurnalul literar, Măsura, Nasa reci, Națiunea, Oglinda literară – Focșani, Optoelectronics and Advanced Material, Poezia, Permanențe, Prietenul albanezului, Pro Saeculum-Focșani, Radio China Internațional, Ramuri, Realitatea evreiască, Regard, Revista de medicină legală, Revista nouă, Revista română de medicină dentară, România literară, România pitorească, Sinteza, Scena.ro, Tabor, Telegraful român, Târgoviștea literară Tribuna, Vacanțe la țară, Vestitorul ortodoxiei, Vitralii, Viața medicală, Viața românească, Ziarul Lumina.

- **persoane particulare:** Bogdan Caceu, Dan Emanoil Dobreanu, Mihaela Mamali Demetrescu, ico Cioanu, Coneliu Vasilescu, Anonia Guarnieri, Ion Cioroiu, Alex. Mărginean, Sorin Cristescu, scriitorul și istoricul de artă Grigore Popescu-Arbore, Prof. Sanda Golopenția, Prof. Gottfried Schramm din Freiburg, Prof. Andrei Marga, Prof. Doina Condrea Dere, Prof. Gabriela Creția, Silvia Constantinescu, Mariana Zavati Gardner, Cesare Alzati, Gabriela Adameșteanu, Dora Mezdrea, Gabriel Badea-Păun, Stela Toma, Emil Străinu, Livia Ciupercă ș. a.

- **angajați ai B.A.R.:** Gabriela Dumitrescu, Mădălina Lascu, Emanuel Bădescu, Theodor Pereverza Datorită generozității acestor donatori colecțiile B.A.R. s-au îmbogățit cu piese valoroase cum ar fi: arhiva Ernest Bernea (142 de dosare ce conțin manuscrise, acte personale, piese de corespondență etc.); documente din arhiva lui Ion N. Papiniu, diplomat și Ministru Plenipotențiar al României la Haga, Atena și Constantinopol, fotografii ce ilustrează activitatea lui Ion N. Papiniu la Haga și la Constantinopol între anii 1908-1918, referitoare la chestiuni legate de războaiele balcanice; 25 de scrisori adresate lui Ion N. Papiniu, în calitate de Trimis Extraordinar și Ministru Plenipotențiar al României la Constantinopol, de: D.A.Sturdza, Generalul Averescu, Ion I.C. Brătianu, Grigore Lahovary; Condica lui Lupașcu, din 1770; 22 de gravuri donate de artista Mihaela Mamali Demetrescu, opera reputatului Maestru Camilian Demetrescu, albume de artă oferite de Maestru Victor Cupșa, de Mihaela Mamali Demetrescu ș. a.; numeroase piese din arhiva și din biblioteca lui Dumitru Cristian Amzăr; mare parte din biblioteca istoricului german Gottfried Schramm.

Mulțumim tuturor donatorilor pentru generozitatea lor.

1.2. Catalogarea și indexarea documentelor

Câteva date statistice privind aceste activități sunt prezentate în continuare.

1.2.1. Înregistrarea cărților nou intrate în Aleph 500, separarea dubletelor și constituirea stocurilor

În 2016 au fost înregistrate în Aleph 500 un număr de 14.541 cărți dintre care 13.786 titluri de carte unicat; s-au identificat și 755 de dublete (prin căutarea în catalogul on-line, în fișierul clasic și în cel de completare).

Publicațiile intrate prin depozit legal sunt preluate de la Biblioteca Națională cu documente însoțitoare; pentru toate celelalte categorii de intrări s-au elaborat documentele de evidență contabilă necesare, apoi publicațiile au fost prelucrate (ștampilate, inventariate, cărțile descrise în sistem informatizat în Aleph 500, conform procedurilor standard).

Materialele ce au rămas în Bibliotecă au fost apoi predate, pe bază de borderouri, departamentelor de specialitate, în funcție de specificul fiecăruia; cele redistribuite la filiale au fost înborderate și predate biroului de expediții, pentru a fi trimise prin poștă, iar cele pentru institute au fost predate direct bibliotecarilor respectivi.

Documentele însoțitoare au fost centralizate trimestrial și situațiile cumulative, împreună cu toate documentele de evidență însoțitoare, au fost înaintate Serviciului de Contabilitate.

1.5. Utilizarea colecțiilor

Prin biroul de **Împrumut internațional**, pendinte de **Schimbul Internațional**, responsabil Florica Popa, în perioada 1.01.2016 - 15.11.2016, s-a răspuns la 222 de cereri de împrumut, dintre care 143 de solicitări ale noastre către bibliotecile din străinătate și 79 de cereri din străinătate pentru documente aflate în colecțiile Bibliotecii Academiei Române.

Au fost cerute în străinătate: 143 de titluri (130 de cărți și 13 articole) pentru cercetătorii români.

Din străinătate au fost 79 de solicitări (51 articole, 28 cărți), difuzând în acest fel piese aflate exclusiv în fondurile B.A.R.

I. Pentru rezolvarea cererilor din străinătate:

S-au identificat publicațiile cerute prin împrumut internațional. S-au efectuat formele necesare fotocopierii materialului ce nu a putut fi împrumutat ca atare, unele dintre documente fiind scanate în cadrul serviciului Tehnologia Informației – Mediatecă (8 cărți și 5 articole) pentru care s-au realizat mai întâi referatele pentru aprobarea scanării respective.

S-au întocmit formele de expediere a documentelor solicitate de către bibliotecile străine, realizându-se borderourile necesare la vamă, etichetele și, atunci când a fost cazul, factura proforma.

În urma rezolvării acestor cereri s-au primit 31,5 IFLA Vouchere¹.

S-a urmărit returnarea la timp a cărților trimise în străinătate și reintroducerea acestora în depozitele B.A.R., efectuarea plăților de către biblioteca solicitantă².

II. Pentru rezolvarea solicitărilor de documente din străinătate (143 de cereri).

S-au identificat publicațiile și a fost selectată pentru împrumut, de fiecare dată, biblioteca cu politica de plată cea mai convenabilă: 0 taxe de împrumut (sau taxe cât mai mici), dar viteză mare de răspuns.

Au fost respectate termenele de împrumut, urmărindu-se foarte atent restituirea lor la data stabilită. Au fost efectuate plățile aferente împrumuturilor, trimițându-se 136 C.R.I. și 80 de vouchere IFLA. S-au efectuat formele de returnare a cărților împrumutate, realizându-se 51 de borderouri.

În cazurile în care coletul (ce conținea cartea) a depășit 2 kg, plata la of. poștal s-a efectuat în numerar (costurile fiind suportate de către cititorul care a solicitat respectiva lucrare).

Ca răspuns la cele 143 de solicitări ale cercetătorilor români pentru publicații din afara țării, pâna la această dată, au sosit 101 documente, celelalte urmând să sosească.

În cazurile în care nu au putut fi rezolvate cererile³, solicitanții de împrumut internațional au primit informații ajutătoare care i-au mulțumit. În cazurile în care bibliotecile străine ne-au trimis documentele electronic, utilizatorii români au efectuat plățile la casierie în mod obișnuit: 8 Euro – pentru o carte; 4 Euro - pentru un articol.

Pentru rezolvarea ambelor tipuri de cereri, a fost realizată corespondența, expediindu-se, prin e-mail sau prin poștă, mai mult de 550 de scrisori.

În 2016, pentru prima dată, au fost cumpărate de la sediul IFLA din Haga, 55 vouchere IFLA, în două etape. Pentru aceasta au fost realizate referatele către Contabilitate și corespondența cu oficialii de la IFLA (Haga), în vederea obținerii facturii Pro Forma precum și pentru grăbirea trimiterii coletului cu voucherele IFLA. Mai avantajos ar fi dacă s-ar cumpăra mai multe vouchere odată, căci s-ar plăti o singură dată comisionul.

Ca urmare a promovării doamnei Popa Florica, în 2016 s-a trecut și la elaborarea unei evidențe complexe a schimbului internațional. Situația (realizată în Excel) cuprinde 24 de fișiere, corespunzând literelor alfabetului, în acestea aflându-se țările corespunzătoare literei respective, cu partenerii de schimb.

Sunt completate următoarele rubrici: țara, numărul partenerului de schimb, numele și adresa site-ului în care se află, adresa poștală, adresa de e-mail, titlurile publicațiilor periodice primite, titlurile monografiilor primite, titlurile publicațiilor periodice trimise, titlurile monografiilor trimise și

1 Datorită faptului că utilizatorii de împrumut nu pot face plăți on-line, multe dintre cereri au fost rezolvate în mod gratuit, deși utilizatorii au insistat (chiar) să plătească în valută.

2 Au existat cereri de la biblioteci cărora nu le-au fost percepute taxe, deoarece nici acestea, la rândul lor, nu ne percep taxe.

3 Motivele de nerezolvare fiind : documente excluse de la împrumut ; documente aflate în biblioteci digitate cu plata în valuta ; lipsa din B.A.R. a formelor de plată cerute de biblioteca împrumutătoare etc.

rubrica de observații. Se urmărește contactarea tuturor partenerilor de schimb internațional de publicații și realizarea unei cât mai clare evidențe a acestui serviciu.

2.1.2.Colaborare cu parteneri externi

2.1.2.1.Schimb internațional

Trebuie subliniat faptul că Biblioteca desfășoară o susținută activitate pentru promovare a publicațiilor academice peste hotare, asigurând schimbul atât cu proprii săi parteneri, dar și cu partenerii direcți ai majorității redacțiilor revistelor academice.

Prin Schimb Internațional Biblioteca Academiei Române face schimb de publicații cu 436 parteneri din 67 de țări, biblioteci și alte instituții.

Statistica schimburilor se prezintă astfel:

S-au primit la Biblioteca Academiei Române :

- 1569 exemplare periodice;
- 367 exemplare cărți;
- 7 publicații electronice
- 1 album stampe

S-au trimis 4660 exemplare:

- la partenerii Bibliotecii Academiei Române – **3327** exemplare periodice
- la partenerii redacțiilor - **1333** exemplare periodice

S-au trimis la filialele Academiei Române 28 de colete cu publicații redistribuite și au fost ridicate de la poștă circa 100 de colete ce conțineau publicații sosite din țară sau din străinătate.

Deși cu un personal redus la minimum necesar, departamentul de schimb a gestionat în bună ordine evidența schimburilor, a partenerilor, relația cu redacțiile și cu Editura Academiei, expediind în total 4660 exemplare publicații, în 2488 de colete, în greutate de 1996 Kg.

S-au folosit în mod judicios fondurile alocate în acest scop și s-au întocmit riguros și la timp documentele justificative, prezentate Serviciului de Contabilitate.

Au fost ridicate la termen de la oficiu poștal coletele sosite din străinătate și din țară, destinate B.A.R.

Situația statistică (exactă) a schimbului internațional de publicații pe 2016 va fi elaborată la începutul anului 2017 și va fi înaintată departamentului de resort al Bibliotecii Naționale, conform uzanțelor.

2.2.Participarea la programe/proiecte naționale sau internaționale

Maria Rafailă

Belgique-Roumanie à travers l'imprimé (1815-1865): une valorisation des collections de la Bibliothèque de l'Académie Roumaine.

Proiectul a fost admis, el urmând să se desfășoare în cadrul colaborării dintre Academia Română și Wallonie-Bruxelles (schimb interacademic). În colecțiile BAR, s-au parcurs în anul 2016 cca 100.000 de descrieri bibliografice, identificându-se 150 de titluri care se încadrează în temă, urmând ca proiectul să se finalizeze în anul 2018 printr-o expoziție și un catalog.(responsabili Rafailă Maria și Dragu Mihaela).

2.3.Acțiuni de publicitare a proiectelor/rezultatelor proprii ale institutiei

Publicații

Alma-Diana Andronache, Ștefan Andronache: *Biblioteca prințului Alexandru Callimachi. O încercare de reconstituire a colecției de carte în limba franceză moștenită de la înaintașii săi, foști*

domnitori ai Moldovei, în: *Buletinul Fundației Urechia, Serie nouă, Anul 13, Nr. 16, noiembrie 2016.*

2.3.2. Comunicări la conferințe naționale

- Carmen Dobre, Svetlana-Căzănar: „Principii de comunicare eficientă a rezultatelor proiectelor de digitizare către publicul beneficiar *Cum se compromite un proiect cultural de succes! Cum să construim un proiect cultural de succes! – Studiu de caz: Noaptea bibliotecilor.* în cadrul Workshop-ului „Colecțiile de patrimoniu în era digitală“ din 24 noiembrie 2016, ce se va tipări în volum.

-Magher Adian: *De la greaca arhaică la greaca veche.* Comunicarea va fi prezentată la Seminariul BAR din 28 noiembrie 2016

3.Îmbunătățirea activității profesionale

Proiecte proprii

Pentru realizarea dezideratului de a avea colecții cât mai complete am acționat în următoarele direcții: completarea lacunelor din Depozitul legal, dobândirea tezelor de doctorat și a cărților publicate în străinătate de/despre români. Cea mai eficientă metodă s-a dovedit a fi aceea de a stimula oferirea de donații și de a sesiza donatorilor ce ne lipsește (numere de reviste, volume ale unui lucrări din care ni se dona un tom). În acest scop au fost elaborate și expediate peste 350 de scrisori și e-mail-uri prin care s-a confirmat, s-a mulțumit sau s-a solicitat unor donatori exemplare care au completat fericit colecțiile noastre. Am adresat rugămintea de a ni se completa colecțiile la circa 50 de persoane din țară și din străinătate, la majoritatea solicitărilor răspunzându-ni-se pozitiv.

Înregistrarea în Aleph 500, prin completarea câmpurilor 10, 35, 200, 210, 940 și 950 adică: ISBN; nr. inventar, titlu, autor, date editoriale, calea de intrare, proveniența, a cărților nou intrate a funcționat perfect în 2016. Prin eforturile susținute ale membrilor colectivului ce se ocupă de dezvoltarea colecțiilor în 2016 s-au înregistrat în Aleph 500 **14.541** cărți dintre care **dintre care 13.786 titluri de carte unicat; s-au identificat și 755 de dublete** (prin căutarea în catalogul on-line, în fișierul clasic și în cel de completări).

3.2.Participări la stagii de documentare/proiecte de colaborare interacademică:

În luna iulie 2016, Maria Rafailă, *Șef Serviciu Dezvoltarea Colecțiilor*, a efectuat un stagiul de cercetare în Belgia, la Biblioteca Centrală a Universității Catolice din Leuven, în cadrul schimburilor interacademice, în baza acordurilor de colaborare ale Academiei Române și a acordului bilateral semnat în 2007 de Biblioteca Universității Catolice din Leuven cu Biblioteca Academiei Române.

Tema de cercetare propusă: *Prezențe românești în biblioteci belgiene.*

Obiectivele stagiului:

1 - identificarea de piese de arhivă, documente, corespondență, manuscrise referitoare la personalități românești care au activat în spațiul flamand, a unor cărți publicate de autori români în străinătate sau de autori străini despre România care nu se regăsesc în colecțiile B.A.R., în vederea organizării unor evenimente expoziționale comune, a completării bibliografiilor românești cu informații despre prezențele românești în Belgia precum și pentru întocmirea listelor de “desiderata”, necesare completării colecțiilor B.A.R.;

2 - strângerea relațiilor cu Belgia și susținerea acordului Academiei Române cu F.W.O. și a acordului bilateral dintre cele două biblioteci.

Obiectivele stagiului au fost realizate. Cercetarea s-a concentrat în acest an cu precădere pe studierea celei de a doua părți a arhivei și a publicațiilor donate în anul 1952 Bibliotecii Universității Catolice din Leuven de reputatul romanist Mario Roques, membru al Institutului Franței și totodată membru corespondent al Academiei Române. Acesta, la îndemnul și cu sprijinul lui Sever Pop (unul

dintre numeroșii săi discipoli), a donat Bibliotecii Universității Catolice din Leuven o parte din biblioteca sa, fondul românesc, circa 700 de volume, în valoare de aproximativ 8000.000 fr. francezi, pentru a oferi astfel savanților români aflați în exil posibilitatea de a-și continua cercetările, așa cum se precizează și în corespondența și cele 4 mape de arhivă pe care le-a donat împreună cu biblioteca sa. Date fiind relațiile privilegiate pe care profesorul Mario Roques le-a avut cu spațiul românesc, cu studiul limbii române, cu numeroși savanți români, în calitatea sa de fondator al Institutului de filologie română din cadrul Facultății de litere a Universității din Paris și de director al revistei România, am presupus că poate unele dintre cărțile acestea îi fuseseră oferite în dar de personalități românești și că este posibil ca ele să conțină dedicațiile celor ce i le-au dăruit. Presupunerea mea s-a dovedit corectă. Au fost consultate aproximativ 300 de volume de cărți și fotografiate dedicațiile pe care unele dintre acestea le conțineau.

4.4.4. Perfecționarea pregătirii profesionale a personalului

Cursuri de perfecționare la inițiativa și cu sprijinul instituției:

- Cursuri interne de limbi străine:

- Limba engleză – curs ținut de Ioniță Elena, membră a serviciului Dezvoltarea colecțiilor, la care este cursantă Popa Florica

Șef Serviciu Dezvoltarea Colecțiilor,
Schimb Internațional
Maria Rafailă